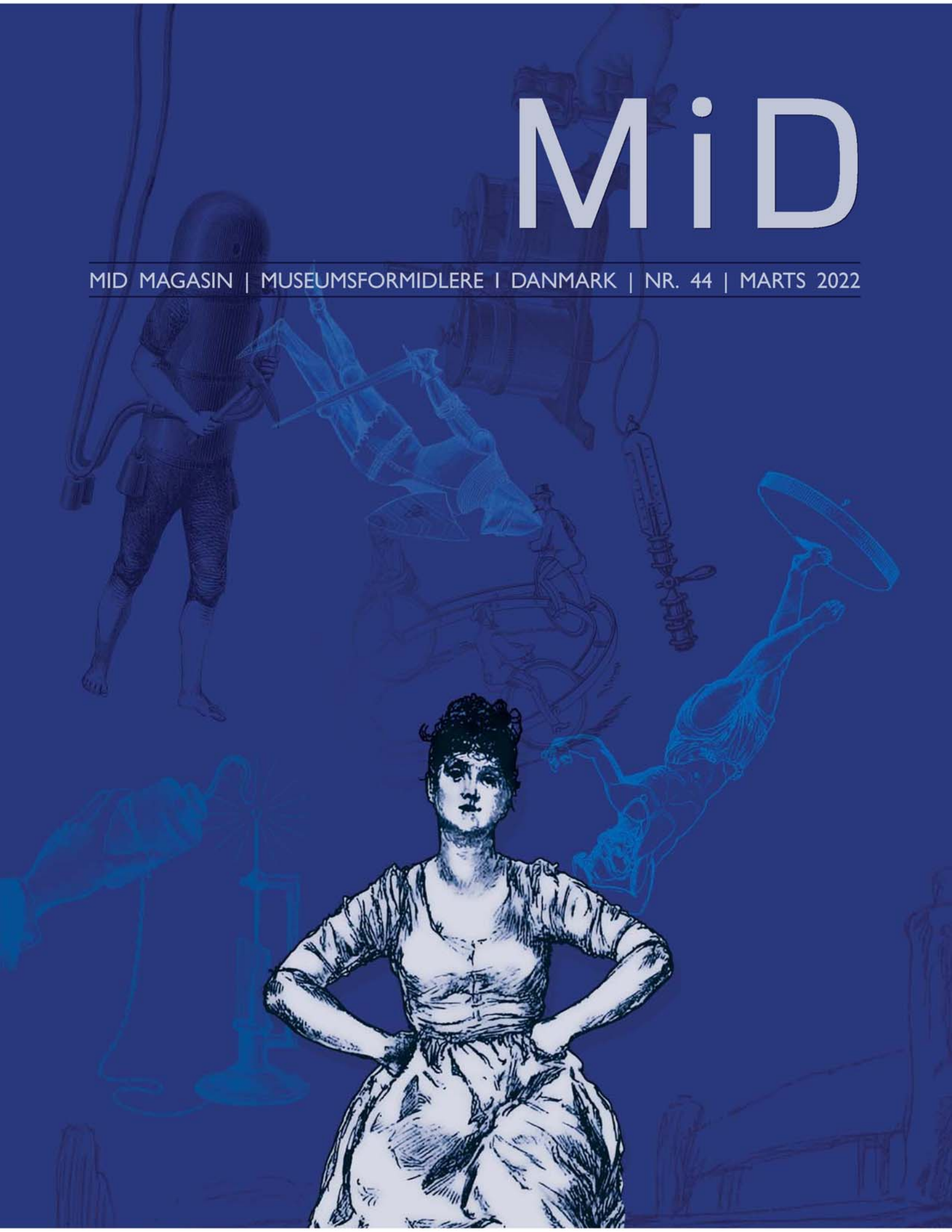

MiD

MID MAGASIN | MUSEUMSFORIDLERE | DANMARK | NR. 44 | MARTS 2022

Redaktion:

Henrik Sell
Merete Boel Essenbæk

Layout: Haderslev Stiftsbogtrykkeri

Forsidebillede: Collage af 1800-tals-illustrationer, der illustrerer de mulige og umulige opgaver man forventes at kunne tackle som museumsansat. Illustration: Jacob Stig Nielsen.

Bagsidebillede: Museumsformidlerne Jesper og Lisette fra Museum Østjylland gør sig klar til besøg i en børnehave med det rullende museum. Foto: Museum Østjylland.

MiD bestyrelsesmedlemmer:

Karen Bech (formand)
Trapholt
Æblehaven 23 | 6000 Kolding
Tlf: 79 79 43 29 | kbj@trapholt.dk

Karen Buch Dubery (næstformand)
Souschef og leder af Udvikling og publikum
Stemannsgade 2 | 8900 Randers C
Tlf: 51 50 96 11 | kd@museumoj.dk

Rikke Johansen Smidt (kasserer)
Viborg Museum
Hjultoret 4 | 8800 Viborg
Tlf: 87 87 38 11 | rij@viborg.dk

Merete Boel Essenbæk
Museum Sønderjylland
Aastrupvej 48A | 6100 Haderslev
Tlf: 65 30 07 71 | mees@msj.dk

Thea Højvang Rasmussen (suppleant)
Afdelingsleder Levendegørelse og Formidling
Nordjyske Museer
Algade 48 | 9000 Aalborg
Tlf: 25 19 74 06 | thea.hojvang@aalborg.dk

Wencke Maderbacher
Formidlingsleder, Moesgaard Museum
Moesgaard Allé 15 | 8270 Højbjerg
Tlf: 24 79 17 79 | wma@moesgaardmuseum.dk

Henrik Sell (suppleant)
Tidligere vicedirektør og formidlingschef
Naturhistorisk Museum
Blåmunkevej 26 A | 8240 Risskov
Tlf: 20 45 75 52 | henrik.sell@gmail.com

INDHOLD

MUSEUM SKILLS	3
Karen Bech	
FORSKELLIGE MÅDER AT FORTÆLLE HISTORIEN PÅ	5
Lene Nynne Wulff Vandborg	
INSPEKTØR TIL DU DØR...?	7
Henrik Lübker	
I ØJENHØJDE MED GÆSTEN	9
Birgitte Damkjer & Marianne Bager	
SUPERFORMIDLEREN	12
Ida Bennicke	
DET LEGENDE MUSEUM	14
Mathias Poulsen	
GIV MIG EN OPLEVELSE, OG JEG GLEMMER DET ALDRIG	18
Nanna Holdgaard m.fl.	
AT FØLGE UDVIKLINGEN OG AT LÆRE AF KOLLEGER	20
Kitt Boding-Jensen	
NYT FRA MiD	23

▲ "Vi lover, Frue, vi skal nok arbejde hårdt!" Aktører i snak med gæster på Torvet. © Den Gamle Bys fotoarkiv.

▲ "Næh, jeg må hellere skynde mig hjem. Ellers får jeg vrøvl med Jensine!" © Den Gamle Bys fotoarkiv.

I ØJENHØJDE MED GÆSTEN

Formidling på museer må være en kombination af underholdning, oplevelse, oplysning og faglighed. Museumsformidleren er den, der inviterer gæsten ind i historien til oplevelsen af historiens udvikling og forståelsen af datidens livsvilkår.

AF BIRGITTE DAMKJER & MARIANNE BAGER, UNDERVISNINGSTEAMET, DEN GAMLE BY, BID@DENGAMLEBY.DK

Man går på museum for at lære, og for at blive bekræftet. Man går oftest på museum med andre, så man oplever sammen!. Derved udgør museet et socialt rum, som gæsten er en del af.

Museumsformidleren skaber et undervisningslokale om til en retssal, til en skolestue anno 1850, til en byrådssal, et forsamlingshus med en valghandling. Eller hun tager gæsten med til 1800-tallets opfattelse af kvinders risici i forbindelse med fødsler, manglen på lys, opfattelsen af det uvidende barn, enkernes livsvilkår og industriens arbejderklasse. Museumsformidleren er tusindkunstneren, der evner det hele på én gang og griber gæsten lige præcis dér, hvor gæsten er, og på den måde skaber en platform for den videre formidling.

Troldmanden

Museumsformidleren er en mellemting mellem betjent,

pædagog, blæksprutte, tolk, praktisk gris, og mange andre funktioner! Museumsformidleren er også den troldmand, der lader gæsten rejse med til en anden tid og verdensopfattelse. Klædt i historisk dragt, bliver formidleren en rejseguide, som både kan svare på, hvor man køber kaffe, om pigerne har tændt op i komfuret samt om Pouls Radio har åbent.

Ganske vist rummer museernes genstande ofte store mængder information, men det er mennesket bag genstandene og det levede liv, der er interessant?

Det er naturligvis af største vigtighed at det, formidleren videregiver til gæsten, er grundigt undersøgt, autentisk og fagligt korrekt. Denne research udføres af museumsinspektørerne, som står bag oplysningerne i formidlingen, hvad enten det drejer sig om undervisning, en udstilling, en rundvisning eller andre former for møder mellem ansatte og gæster.

Ifølge E. L. Dale³ er god formidling blandt andet kendetegnet ved målrettethed og interaktion. Målrettetheden betyder, at formidleren ikke kun beskæftiger sig med hvad, der skal formidles men også hvorfor. I dette 'hvorfor' ligger et interaktivt element, der ikke kun handler om, hvad museet synes, er vigtigt at formidle, men også hvad gæsten skal have ud af at opleve dette. Formidleren skal overveje, hvordan oplevelsen formes og hvilken interaktivitet, der skal finde sted, så gæsten føler sig inddraget i formidlingen.

Et besøg i Den Gamle By er en æstetisk oplevelse. Teorier om æstetiske læreprocesser fremhæver, at en æstetisk - altså en sanselig - oplevelse påvirker følelser, tanker og erindringer, og jo flere sanser, der påvirkes, desto større er påvirkningen. Man skelner mellem utilsigtede og tilsigtede æstetiske oplevelser. Tilsigtede æstetiske oplevelser er dem, formidleren har tilrettelagt med henblik på at opnå en bestemt oplevelse. Det er vigtigt at gøre sig klart, hvad målet med den konkrete æstetiske oplevelse er samt at skabe rum for refleksion.

Levende menneske

Mødet med et levende menneske åbner for hjernens modtagecenter. I bogen "Learning from Museums" skriver L. Dierking⁴ at "Human brains are wired to learn through stories", og det er lige præcis her, formidleren er i sit rette element.

I Den Gamle By bruges drama til understøttelse af levende historie formidling. Formidleren skal derfor kunne agere i en rolle, der har rod i historien. Rollen bruges som åbningsværktøj til dialog og forståelse af historien. Museet fortæller på denne måde den store historie gennem den lille historie. Samtidig gør rollen, at historien bliver håndgribelig, når gæsterne møder "indbyggerne" i byen.

Formidleren agerer som et spejl, der holdes op for gæsten, så denne får øje på sig selv og sin egen historie. Derfor har man som formidler brug for at kende sit eget ståsted samt have styr på rollens værdisæt for at kunne formidle autentisk.

Nye veje og muligheder

Hvis vi som museumsformidlere forsøger at skue ind i fremtiden, drømmer vi om, at al formidling kan bygges op over Dales principper, hvor man først spørger hvad, der skal formidles og siden hvorfor; eller hvad skal gæsten have ud af det her?

◀ "Og 'en gang til!' Drengen hjælper gårdskarlen med at pumpe vand i købmandsgården. © Den Gamle Bys fotoarkiv.

▲ "Næh, det er ikke nemt at tjene til husejen." Daglejeren prøver at sælge lidt fra vognen. © Den Gamle Bys fotoarkiv.

Hvordan kan det lade sig gøre i praksis? Kan man vende opgaverne på hovedet og starte med "hvorfor"? Kan formidlernes viden og praktiske erfaring inddrages, så formidlingen forankres i viden om hvordan museet bedst når ud til sine gæster?

Historiske fakta og autenticitet er vigtig, men må ikke skygge for god formidling. Derfor er det vigtigt, at man omhyggeligt udvælger de historier, det giver mening at fortælle.

"Nu skal I bare høre..." ■

NOTER

¹ Wollentz, G., Djupdræt, M.B., Hansen, A. & L. Sonne: *Museet som ett socialt rum och en plats för lärande*. Jamtli Förlag, Östersund, 2021

² Ravn, T.B.: *Museer for folk*. Aarhus Universitetsforlag, Aarhus 2020

³ Dale, E.L.: *Pædagogik og professionalitet*. Forlaget Klim, Aarhus 1998

⁴ Falk, J.H. & Dierking, L.D.: *Learning from Museums: Visitor Experiences and the Making of Meaning*. Walnut Creek, CA: AltaMira Press, 2000.

▲ Museumsformidlerne Jesper og Lisette fra Museum Østjylland gør sig klar til besøg i en børnehave med det rullende museum. Foto: Museum Østjylland.

MiD | www.museumsformidlere.dk

- er foreningen for museumsformidlere i Danmark og for andre, som interesserer sig for at formidle kunst, kultur og natur.
- prioriterer fagligheden i formidlingen og sætter fokus på faget .
- ønsker at styrke det tværfaglige samarbejde.
- styrker det kollegiale potentiale.
- arbejder for at opkvalificere formidling gennem styrkelse af såvel nationale som internationale samarbejder.

Bliv medlem af MiD

Et årligt medlemskab koster kun 350 kr. og du får muligheden for at netværke på formidlingsfagligt niveau, deltage i museumsfaglige debat- og temamøder, tage med på en veltilrettelagt studietur til et andet EU-land og ikke mindst får du MiD-magasinet, fyldt med museumsfaglige og aktuelle artikler fra den danske museumsverden.

Meld dig ind i foreningen på: kasserermid@gmail.com

Følg os også på Facebook